

Да бъдат разкрити 2491 паралелки за 64 983 гимназисти през учебната 2023/2024 г. Това е заложено в предложения от регионалните управления на образованието държавен план-прием след VII клас. 1504 от паралелките ще бъдат професионални. Гимназистите от София, Пловдив и Мадан ще имат възможност да изучават четири изцяло нови на национално ниво специалности от професии. Две от тях – „Театрален кино и телевизионен декор“ и „Художествено осветление за театър, кино и телевизия“ от професия „Дизайнер“, ще бъдат разкрити в Софийската професионална гимназия „Княгиня Евдокия“.

В гимназията има и Училищен парламент с множество инициативи

Палитра от професии и специалности

В СПГ „Княгиня Евдокия“ е въведен интегративният учебен предмет „Моето студио за красота – традиции и дигиталности“

Стефа МАРИНОВА

С двете нови професии – „Театрален кино и телевизионен декор“ и „Художествено осветление за театър, кино и телевизия“, „затваряме“ професията „Дизайнер“, защото по нея имаме и друга специалност – „Промислен дизайн“. Избираме тази част от специалностите в професионално направление „Дизайн“, които да са специфични и да отговарят по комплексно на нуждите. За нас е важно всички останали професии, по които обучаваме, да имат някаква връзка с тези, които заявяваме като нови“, казва пред „Аз-буки“ директорката на СПГ Мариета Гигова.

Кандидат-гимназистите, които изберат една от двете специалности, ще притежават различни специфични умения за работа в областта на създаването на декори, изграждането на художествените и осветителните системи в театър, кино, телевизия. След петте години обучение учениците от „Театрален кино и телевизионен декор“ ще могат да изготвят различни декори, да разработват технологични схеми за изработването им, да правят шаблони, кройки, гипсови калъфи, театрален реквизит, цветни композиции. Насочилите се към „Художествено осветление за театър, кино и телевизия“ ще се научат и да работят с различни уредби за екстериорно и интериорно осветление, осветителни тела, ще знаят как да проектират различни светлинни картини. В същото време, получават и солидно знание в областта на електротехниката, защото трябва да разбират и от нея, за да могат да проектират и изготвят художественото осветление за цялостен спектакъл.

„Учениците ще могат да се реализират в сферата на киното, театъра, като цяло – на изкуството. Това са работниците, които са изключително необходими, те винаги са зад кадър, но са много потребни – обяснява директорката. – Получихме две заявки – от студията на НБУ и театър „Топлоцентрална“. Те имат нужда от такива кадри. От списъка на Националната квалификация на професиите и длъжности те могат

Мариета Гигова,
директор

да работят като интериорни дизайнери, определители на копирни светлини, осветители, художници и изпълнители на макети.“

Предстои Министерството на образованието и науката да изработи типов учебен план към училищното образование. Към този момент двете специалности са само част от списъка от професии, но учебни планове по тях са разработени само за училищата към Министерството на културата. На тях ще стъпят и експертите от МОН. Например в утвърдения за училищата към Министерството на културата типов план за „Художествено осветление за театър, кино и телевизия“ има специални предмети като „Пластична анатомия“, „Художествено осветление“, „Електротехника“, „Осветителна техника“, „Озвучителна техника“ и учебно-производствени практики. В специфичната професионална подготовка на избралите „Театрален кино и телевизионен декор“ има предмети като „Бутафория“, „Скулптура“, учебна практика.

„Свободата на професионалните училища е в раздел „Разширена професионална подготовка“. Там можем да избираме определени учебни предмети, с които да надграждаме тези, които министърът е утвърдил в отрасловата и специфичната професионална подготовка. С решение на педагогическия съвет ще направим това през юни, когато тръгне план-приемът“, казва Гигова.

Директорката посочва още, че от учебната 2019/2020 г. всяка година разкриват нова специалност, част от професия, която е уникална и единствена не само за училището, но и за региона на София и много други области. Такива са „Съдебна

администрация“, по която подготвят в професия „Съдебен служител“, „Оператор на икономическо информационно осигуряване“, „Изпълнител на термални процедури“, както и „Фотография“, която преди това се е преподавала само в Националната професионална гимназия по фотография и полиграфия към Министерството на културата. „В новите професионални направления „Аудио-визуални изкуства“ и „Дизайн“ и традиционните специалности, с които училището е известно преди 2019-а – „Фризьорство“ и „Козметика“ от професионално направление „Фризьорски и козметични услуги“, затваряме т.нар. естетически цикъл“, заявява Гигова.

Една от новите специалности – „Художественото осветление за театър, кино и телевизия“, и две от вече предлаганите – „Фотография“ и „Промислен дизайн“, са STEM. „Подготовката на колегите и базата са в насока да създадем предпоставки да могат учениците да прилагат теоретичните знания в практически план. STEM центърът, който предстои да бъде изграден и е планирано да се помещава под покривното пространство, ще бъде и към тези нови специалности“, казва още директорката. В гимназията вече има един STEM център с 4 зали в областта на природните науки. Той е изграден със средства по национална програма, но благодарение на подкрепата на Националната художествена академия има различен тематичен вид – студенти от специалност „Стенопис“ реализират дипломните си работи там. „Интересен е, но не базата прави една професия реализуема, а учителите. Те непрекъснато се обучават, за да отговарят на изискванията, които са на дневен ред към този момент. Ежедневна борба е да бъдеш по-различен в обучението, за да задържиш интереса. В момента това е най-големият проблем на училищната система“, споделя Гигова. Затова и в гимназията прилагат различни методи и подходи.

Въвеждането през 2019 г. на интегрирани уроци, в които в рамките на учебен час да бъдат реализирани междупредметни връзки между биология, фотография, икономика и фризьорство, е първата иновация

в гимназията, която вече е успешно приключила. Новата е въвеждането на интегративния учебен предмет „Моето студио за красота – традиции и дигиталности“. Там сме включили всички паралелки, които са заявили желание и биха могли да представят интегрирано учебно съдържание. „Съдебна администрация“, която се занимава с цялата юридическа дейност по отношение на регистрацията на една фирма. „Икономическо и информационно осигуряване“, което се грижи и за маркетинга. Фризьори, козметици, изпълнители на термални процедури – всяка от специалностите при нас е намерила своето място“, разяснява директорката.

Често използват и метода обръната класна стая, различни проектни дейности. Реализират извънкласни форми – волейбол, футбол, тенис на маса, имат театрален състав. Предстои да се организира и ателие по фотография. Училището е акредитирано по „Еразъм+“, асоциирано е към Асоциацията на Кеймбридж училищата. Участват в национални и международни състезания. Гимназията може да се похвали и с активен ученически парламент.

Разчитат и на родителите. „Трудно се приобщават родители в гимназиалния етап на образование. От тази учебна година въведохме практика всеки родител, който има желание, да присъства в учебни часове по предварително изготвен график – обяснява Гигова. – Това е изключително здравословно и за родителите, и за нас, защото обратната връзка е най-ценна. Партньорството, което ни липсваше през последните три години заради пандемията, бавно и полета започва да се възстановява.“ От няколко години при приключване на учебната година всяка специалност завършва с проект, който се представя пред родителите. Така и те виждат какви умения за усвоили техните деца. Проблемите също се споделят с тях, за бъде намерено общо решение.

Тази учебна година учителите работят повече за връщане на старите навици как гимназистите трябва да се държат в клас, в междучасие и навън. „Тези няколко години оказаха пагубно влияние върху поведението на децата. Съсредоточаването е по-трудно,

не могат да издържат повече от 15 – 20 минути. Връщането на старите навици е основната ни задача за тази учебна година. – казва директорката. – Има общоприети норми и правила, които всъщност тръгват от семейството. Един учебен час е 40 минути и нямаме време да свършим административната, учебната и възпитателната работа. Когато родителите не са насреща и не ни подкрепят, тогава нещата са още по-сложни за нас.“ Тя е благодарна на своите колеги, че винаги са до нея с оглед на общата цел – да направят училището конкурентоспособно. Голяма част от преподавателите в Софийската професионална гимназия са под 30-годишни. Има и цял екип за приобщаващо образование – психолог, педагогически съветник, образователен медиатор, социален работник, които са на разположение на родители и ученици.

Усилията на Гигова и на педагогическия и непедагогическия състав дават резултат. Когато тя стъпва в длъжност 2017/2018 г. в училището се обучават около 220 деца, една голяма част от тях дори не идват. „Взех мерките първата година и бройките паднаха, но полета започнахме да увеличаваме приема и тази учебна година имаме около 700 деца. Това е благодарение на възможностите, които дава професионалното образование. На палитрата от професии и специалности и самостоятелността, с която педагогическият съвет определя профила си и визията как трябва да изглежда едно училище“, казва директорката.

Според нея проблемът е, че когато броят на учениците намалява, части от сградата са взети от общината и от други структури. Затова с увеличаването на паралелките се налага да преминат в двусменен режим. „29 паралелки няма как да се поберат в 14 класни стаи. Поради тази причина с помощта на МОН сме проектирали нов корпус с 8 класни стаи и актова зала, защото нямаме място, когато има някаква ритуализация, да съберем децата“, обяснява Гигова. Сега това се случва във фойетата, но предстои да бъдат превърнати в малки ателиета, за да има място за специалните предмети.